SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 693
van **STEFAAN SINTOBIN**
datum: 12 april 2022

---

aan **ZUHAL DEMIR**
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA) - Genormeerde en niet-genormeerde parameters

De huidige Vlaamse regelgeving laat op dit ogenblik toe dat organisch-biologische afvalstoffen, mest, energiegewassen enzovoort, tot nuttige stoffen worden verwerkt of voor hergebruik worden aangewend door respectievelijk vergisters en composteerders, of recyclers.

Verschillende technieken kunnen daarbij toegepast worden zoals vergistingsprocessen met het oog op de productie van biogas en groene stroom, of composteringsprocessen met het oog op de productie van compost of bodemverbeterende middelen.

Al deze processen dienen om veiligheids- en volksgezondheidsredenen steeds onder strikt gecontroleerde en gereglementeerde omstandigheden te geschieden. Aan de hand van een groot aantal genormeerde parameters in VLAREMA wordt door de bevoegde Vlaamse handhavingsdiensten bovendien toezicht gehouden op deze productieprocessen.

De PFAS/PFOS-onderzoekscommissie van het Vlaams Parlement bracht echter aan het licht dat er in Vlaanderen tal van chemische stoffen kunnen opduiken waarvan de gezondheidsrisico's niet of slechts beperkt gekend zijn, en waarvoor in de Vlaamse milieu- en afvalstoffenregelgeving op dat ogenblik zelfs geen genormeerde parameters bestaan.

Wanneer een of meerdere van niet in VLAREMA genormeerde stoffen opduiken in bovenvermelde processen, hoeft het dan ook geen verder betoog dat dit verstrekkende gevolgen kan hebben voor een vergister, composteerder of recycler.

Er is dan ook dringend nood aan een heldere en uniforme aanpak indien dergelijke situatie zich voordoet binnen voormelde sectoren.

1. Kan de Vlaamse minister dan ook verduidelijken:

    a) wat de richtlijnen van haar kabinet zijn aan haar bevoegde handhavingsdiensten wat betreft de manier waarop er opgetreden dient te worden als er bij een controle van bodemverbeterende middelen door deze diensten respectievelijk overschrijdingen worden vastgesteld van VLAREMA-genormeerde parameters en/of de aanwezigheid van stoffen met niet in VLAREMA genormeerde parameters in deze middelen worden vastgesteld;

    b) wat de gevolgen zijn voor respectievelijk het product, de producent van dit product, de handelaar die dit product verhandelt, alsook de verwerker die het product in

zijn installatie heeft verwerkt, als uit de analyseresultaten van de staalnames op de input- en/of outputstromen van een vergistingsinstallatie blijkt dat VLAREMA-genormeerde parameters werden overschreden en/of stoffen met niet-genormeerde parameters in deze middelen aanwezig zijn? (graag een schematisch overzicht van de gevolgen voor het product en elk van deze drie actoren in functie van respectievelijk VLAREMA-normoverschrijdingen en aanwezigheid van niet-genormeerde parameters)?

2. Minerale olie is wat betreft bodemverbeterende middelen een VLAREMA-genormeerde parameter. Kan de minister echter verduidelijken:

   a) of het bodemverbeterend middel evenals de mengsels na verwerking steeds aanzien dienen te worden als een categorie 1 dierlijk bijproduct dat alsnog moet worden beschouwd als een afvalstof die niet voldoet aan de samenstellingsvoorwaarden van bijlage 2.3.1. van VLAREMA zodra er een overschrijding van deze VLAREMA-parameter wordt vastgesteld door de bevoegde handhavingsdiensten;

   b) of het onder 2.a) door de minister te verduidelijken standpunt ook geldt als haar bevoegde handhavingsdiensten vaststellen dat er slechts een uitzonderlijke éénmalige overschrijding van deze genormeerde VLAREMA-parameter heeft plaatsgevonden;

   c) of het onder 2.b) door de minister te verduidelijken standpunt ook geldt als haar bevoegde handhavingsdiensten vaststellen dat er slechts een uitzonderlijke éénmalige overschrijding van een andere dan minerale olie genormeerde VLAREMA-parameter heeft plaatsgevonden?

ZUHAL DEMIR
VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

ANTWOORD
op vraag nr. 693 van 12 april 2022
van **STEFAAN SINTOBIN**

---

1. a) Als in beoogde grondstoffen overschrijdingen van verontreinigende parameters worden aangetroffen die genormeerd zijn in bijlage 2.3.1. van VLAREMA (na verrekening meetonzekerheid), treedt de toezichthouder handhavend op. Het handhavingstraject houdt rekening met o.a. volgende elementen:
   - Het feit of het materiaal met de overschrijding al toegepast is als meststof/bodemverbeterend middel;
   - Het feit of de exploitant al dan niet op de hoogte was van de overschrijding;
   - Het verder toepassen van het materiaal met de overschrijding als meststof/bodemverbeterend middel, als bekend is dat er een overschrijding werd vastgesteld;
   - Het al dan niet melden van de overschrijding, zodra bekend bij de exploitant.

   Afhankelijk van de specifieke situatie wordt proces-verbaal met bijhorende maatregelen opgemaakt.

   Als in beoogde grondstoffen verontreinigende parameters worden aangetroffen die niet genormeerd zijn overeenkomstig de samenstellingscriteria van bijlage 2.3.1 van het VLAREMA, zoals PFAS, of niet genormeerd worden via een grondstofverklaring, is er geen zekerheid dat het gebruik van de beoogde grondstof zonder ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid overeenkomstig artikel 2.3.1.1 van het VLAREMA veilig en legaal als meststof of bodemverbeterend middel toegepast kan worden. In deze gevallen beschikt de toezichthouder noch over de juridische basis, noch over de gespecialiseerde kennis om een beoordeling van het veilige en legale gebruik uit te voeren.

   Er moet een risicoanalyse worden uitgevoerd die bepaalt of de beoogde grondstof op een veilige manier kan worden gebruikt als grondstof. De risicoanalyse wordt uitgevoerd door de OVAM.

   In afwachting van een risicoanalyse van de analyseresultaten door OVAM, mag het materiaal niet rechtstreeks toegepast worden als meststof/bodemverbeterend middel of afgevoerd worden naar een afvalverwerkingsinstallatie met de bedoeling de hieruit voortkomende materialen toe te passen als meststof/bodemverbeterend middel.

   Deze aanpak wordt gehanteerd in afwachting van een normenkader voor de betreffende parameters.

   b) Inputstromen voor een biogasinstallatie dienen aan strikte voorwaarden te voldoen (o.a. fysische verontreiniging, chemische of biologische contaminatie, versheid, type inputmateriaal, …) alvorens ze mogen verwerkt worden. De exploitant van de omgevingsvergunning, is verantwoordelijk voor de inputcontrole bij aanvoer op de verwerkingssite en dient hierbij een strikt acceptatieprotocol toe te passen, dat ook in het werkplan moet beschreven zijn. De toezichthouders van de Omgevingsinspectie richten zich daarom tot de exploitant van het bedrijf, de eindverantwoordelijke van het productieproces, inclusief de aanvaarding van de inputmaterialen en de kwaliteit van de outputmaterialen.

Indien uit dergelijke controles blijkt dat ook overtredingen gebeurd zijn door de inzamelaar, makelaar of handelaar van de aangeleverde materialen, dan kan de toezichthouder ook daar optreden en mogelijks ook verder stroomopwaarts.

In het geval van een overschrijding van de samenstellingscriteria van bijlage 2.3.1 en/of van de aanwezigheid van een niet-genormeerde parameter en uit de risico-analyse van OVAM blijkt dat het materiaal niet kan toegepast worden als meststof/bodemverbeterend middel, kunnen de materialen niet als grondstoffen beschouwd worden en toegepast worden als meststof/bodemverbeterend middel.

VLAREMA artikel 2.3.1.3. vermeldt dat "Als een materiaal niet voldoet aan de toepasselijke specifieke criteria, vermeld in afdeling 2.3, ze alleen kan toegelaten worden als er vanuit milieuoogpunt valabele argumenten zijn en daarvoor een grondstofverklaring wordt verkregen." Een grondstofverklaring kan afgeleverd worden door OVAM.

In het geval de verontreiniging initieel werd aangetroffen in een materiaal dat een dierlijk bijproduct is/bevat, dan dient artikel 8 van de Verordening 1069/2009 toegepast te worden en kan het zijn dat het geheel als categorie 1-materiaal moet beschouwd worden en zo ook moet verder behandeld worden.

2. a) Artikel 8 van de Europese Verordening 1069/2009 is in deze zeer duidelijk wanneer een dierlijk bijproduct als categorie 1 dierlijk bijproduct wordt beschouwd.

   Uit punt d) van dit artikel 8 blijkt dat het o.a. gaat om dierlijke bijproducten die specifieke residuen bevatten van andere in het milieu aanwezige stoffen en contaminanten die zijn opgenomen in groep B, punt 3, van bijlage I bij Richtlijn 96/23/EG, als deze residuen het toegestane niveau overschrijden dat bij communautaire of, bij gebrek hieraan, nationale wetgeving is vastgesteld.

   Uit punt g) van dit artikel blijkt dat mengsels van categorie 1-materiaal met categorie 2-materiaal en/of met categorie 3-materiaal eveneens aanzien moeten worden als categorie 1-materiaal.

   Op die manier wou de Europese regelgever dus vermijden dat door categorie 1-materiaal (dat aldus het hoogste risico voor de volksgezondheid inhoudt) te vermengen met materiaal met een lager risico (categorie 2 en categorie 3-materiaal) ontsnapt kan worden aan de voor categorie 1-materiaal vooropgestelde verwijderingsmethoden. Uit artikel 8, g) van de Verordening 1069/2009 blijkt duidelijk dat door vermenging en verdunning niet ontsnapt kan worden aan het statuut van categorie 1-materiaal.

   b) De Europese Verordening 1069/2009 voorziet geen eenmalige uitzonderingen voor overschrijdingen, i.c. de norm voor minerale olie in dierlijke bijproducten, teneinde risico's voor de volksgezondheid en de diergezondheid die aan deze producten verbonden zijn, te voorkomen en tot een minimum te beperken, en met name om de veiligheid van de voedsel- en voederketen te beschermen. Het is niet aan de toezichthouders van de Omgevingsinspectie om in deze afwijkingen te verlenen.

   c) De Europese Verordening 1069/2009 voorziet geen eenmalige uitzonderingen voor overschrijdingen, i.c. de norm voor andere genormeerde parameters in dierlijke bijproducten, teneinde risico's voor de volksgezondheid en de diergezondheid die aan deze producten verbonden zijn, te voorkomen en tot een minimum te beperken, en met name om de veiligheid van de voedsel- en voederketen te beschermen. Het is niet aan de toezichthouders van de Omgevingsinspectie om in deze afwijkingen te verlenen.